

Sygn. akt XXI Pa 285/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXI Wydział Pracy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Monika Sawa
Sędziowie:	SO Grzegorz Kochan (spr.) SO Sylwia Kulma
Protokolant:	st.sekr.sądowy Marlena Skonieczna

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 września 2017 r. w Warszawie

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko (...) w W.

o wynagrodzenie

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie

z dnia 23 grudnia 2016 roku sygn. akt VII P 1837/15

- zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddala powództwo i zasądza od M. K. na rzecz (...) w W. kwotę 900 (dziewięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
- zasądza od M. K. na rzecz (...) w W. kwotę 675 (sześćset siedemdziesiąt pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

Grzegorz Kochan Monika Sawa Sylwia Kulma

Sygn. akt XXI Pa 285/17

UZASADNIENIE

1. *stanowiska stron*

M. K. wniosła w pozwie skierowanym przeciwko (...) o zasądzenie kwot: 334,71 zł tytułem wyrównania wynagrodzenia za maj 2014 r., po 743,71 zł tytułem wyrównania wynagrodzenia za czerwiec 2014-listopad 2014 i o kwotę 232,27 zł tytułem wyrównania wynagrodzenia za grudzień 2014 r. z odsetkami ustawowymi od każdej kwoty od pierwszego okresu następnego miesiąca po spornym miesiącu i o zasądzenie kosztów procesu, w tym zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(...) w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa.

2. wyrok Sądu I instancji

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 23 grudnia 2016 r. zasądził od (...) w W. na rzecz M. K. następujące kwoty: 334,71 zł brutto tytułem niewypłaconego wynagrodzenia za pracę za maj 2014 r. wraz z ustawowymi odsetkami od 1 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty; 743,71 zł brutto tytułem niewypłaconego wynagrodzenia za pracę za czerwiec 2014 r. wraz z ustawowymi odsetkami od 1 lipca 2014 r. do dnia zapłaty; 743,71 zł brutto tytułem niewypłaconego wynagrodzenia za pracę za lipiec 2014 r. wraz z ustawowymi odsetkami od 1 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty; 743,71 zł brutto tytułem niewypłaconego wynagrodzenia za pracę za sierpień 2014 wraz z ustawowymi odsetkami od 1 września 2014 r. do dnia zapłaty; 743,71 zł brutto tytułem niewypłaconego wynagrodzenia za pracę za wrzesień 2014 r. wraz z ustawowymi odsetkami od 1 października 2014 r. do dnia zapłaty; 743,71 zł brutto tytułem niewypłaconego wynagrodzenia za pracę za październik 2014 r. wraz z ustawowymi odsetkami od 1 listopada 2014 r. do dnia zapłaty; 743,71 zł brutto tytułem niewypłaconego wynagrodzenia za pracę za listopad 2014 r. wraz z ustawowymi odsetkami od 1 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty; 232,27 zł brutto tytułem niewypłaconego wynagrodzenia za pracę za grudzień 2014 r. wraz z ustawowymi odsetkami od 1 stycznia 2015 r. do dnia zapłaty; wyrokowi nadał rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 4.202,00 zł; zasądził od (...) w W. na rzecz M. K. kwotę 900,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego; nakazał ściągnąć od (...) w W. na rachunek Skarbu Państwa-Kasa Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie kwotę 327,00 zł tytułem nieuiszczonej opłaty stosunkowej od zasądzzonego roszczenia.

3. ustalenia stanu faktycznego Sądu Rejonowego

Strony zawarły od 1 stycznia 2013 r. w umowie o pracę na czas nieokreślony i ustaliły dla powódki rodzaj umówionej pracy: Przewodnicząca (...) na cały etat, z wynagrodzeniem: kategoria zaszeregowania III, stawka wynagrodzenia zasadniczego 3.035,00 zł, dodatek 20% od wynagrodzenia zasadniczego za wysługę lat, stawka dodatku funkcyjnego 6 w kwocie 560,00 zł, tj. 70% najniższego wynagrodzenia, o którym mowa w Zakładowym Regulaminie Wynagradzania z 15 czerwca 2005 r.

Następnie strony procesu zawarły porozumienie zmieniające z 9 maja 2013 r., obowiązujące w tej dacie, gdzie zmieniono rodzaj umowy z czasu nieokreślonego na umowę o pracę na czas pełnienia funkcji Zastępcy Przewodniczącego (...) w kadencji trwającej do 31 grudnia 2016 r. oraz Przewodniczącego (...) w kadencji (...) trwającej do 31 grudnia 2016 r. W porozumieniu tym, wobec zmiany rodzaju umówionej pracy strony ustaliły nowe warunki wynagrodzenia, tj. wynagrodzenie: kat. zaszeregowania VII, stawka wynagrodzenia zasadniczego 3.885,00 zł, dodatek 20% od wynagrodzenia zasadniczego za wysługę lat w kwocie 777,00 zł, stawka dodatku funkcyjnego 9 w kwocie 608,00 zł, tj. 76% najniższego wynagrodzenia, o którym mowa w Zakładowym Regulaminie Wynagradzania z 15 czerwca 2005 r.

15 czerwca 2014 r. odwołano powódkę z funkcji (stanowiska) Zastępcy Przewodniczącego (...) i z tego powodu strona pozwana obniżyła od tej daty wynagrodzenie powódki o kwoty dochodzone w pozwie uznając, że powódce należą się kwoty wynagrodzenia adekwatne do powstałego zakresu umówionej pracy tj. Przewodniczącego (...), a stosunek pracy stron zakończył się 9 grudnia 2014 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił też na podstawie akt osobowych powódki, załączników do pozwu, załączników do odpowiedzi na pozew, dokumentów złożonych na terminie rozprawy 9 grudnia 2016 r. oraz przesłuchania stron na terminie rozprawy 9 grudnia 2016 r.

4. ocena prawna Sądu I instancji

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo jest uzasadnione.

Zdaniem Sądu Rejonowego porozumienie zmieniające z 9 maja 2013 r. (k 35 as.) podpisane i uzgodnione przez obie strony, dotyczyło jednego i łącznego wynagrodzenia z tytułu pełnienia dwóch funkcji przez powódkę, tj. Zastępcy Przewodniczącego i Przewodniczącego Zarządu na czas kadencji do 31 grudnia 2016 r.

W ocenie Sądu Rejonowego porozumienie to, skuteczne co do skutków prawnych, nie przewidywało możliwości odwołania powódki z tych funkcji lub skrócenia kadencji przed 31 grudnia 2016 r. i jak to „wpłynęło na wynagrodzenie dla powódki, a powinno ono tę kwestię zawierać lub odsyłać do stosownych przepisów ogólnych lub obowiązujących u pozwanego. Nadto powinno ono zawierać rozbięcie wynagrodzenia powódki z tytułu pełnienia poszczególnych funkcji, na wypadek właśnie odwołania powódki z którejś z funkcji (tak jak to się stało), a takie okoliczności powinny być przewidziane zwłaszcza przez pracodawcę. Ewentualnie w porozumieniu tym powinny być zamieszczone stosowne odwołania do przepisów wewnętrznych strony pozwanej, w przypadku zaistnienia podobnej sytuacji. Niestety takie zapisy nie zostały zawarte, ani odesłania zamieszczone w tym porozumieniu. Ewentualnie stronie pozwanej pozostała kwestia po odwołaniu, powódki z jednej z tych funkcji, wypowiedzenie jej warunków płacy zgodnie z art. 42 k.p., lecz i to nie nastąpiło.

Zdaniem Sądu Rejonowego kwestie wynagrodzenia za pracę powinny być jasno sformułowane w tym porozumieniu, właśnie w celu uniknięcia swobodnych interpretacji tych kwestii w przyszłości. Skoro strona pozwana nie dopilnowała w tym porozumieniu ostatecznie swoich interesów, to Sąd Rejonowy nie widzi podstaw do interpretowania tego porozumienia w inny niż literalny sposób i w sposób korzystny dla strony pozwanej.

Dlatego Sąd Rejonowy zasądził niesporne co do kwot roszczenie powódki na podstawie art. 80 k.p. z ustawowymi odsetkami na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p., a wyrokowi Sąd Rejonowy nadał rygor natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 477² § 1 k.p.c.

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz na podstawie art. § 2, § 6 pkt 4 § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłacone pomocy prawnej udzielonej z urzędu Sąd Rejonowy orzekł jak w pkt III wyroku.

5. *apelacja*

Pozwany zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając:

1) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 30 § 1 pkt 4 k.p. przez przyjęcie, iż porozumienie zmieniające z 9 maja 2013 r. „podpisane i uzgodnione przez obie strony”, dotyczyło pełnienia dwóch funkcji przez powódkę „na czas kadencji do 31 grudnia 2016 r.”, podczas gdy skoro kadencja powódki została przerwana 15 kwietnia 2014 r. odwołaniem z funkcji Zastępcy Przewodniczącego (...), następnie 9 grudnia 2014 r., po rozwiązaniu (...), zaprzestaniem sprawowania funkcji Przewodniczącej (...) - umowa o pracę obowiązującą od 1 stycznia 2013 r. uległa rozwiązaniu w związku z upływem czasu, na który została zawarta, czyli na czas pełnienia przez powódkę obu wzmiankowanych funkcji, przy bezspornym ustaleniu przez strony w porozumieniu zmieniającym - wobec użycia spójnika „oraz” – że zakończenie pełnienia przez powódkę jednej z tych dwóch funkcji (prac), skutkuje rozwiązaniem tej umowy, zawartej na czas określony;

2) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 11 k.p. przez przyjęcie, iż porozumienie zmieniające z 9 maja 2013 r. powinno „zawierać rozbięcie wynagrodzenia powódki z tytułu pełnienia poszczególnych funkcji”, podczas gdy zmianę warunków pracy i płacy uważa się za dokonaną w oparciu o zgodne oświadczenie pracodawcy i pracownika, jeżeli pracownikowi zaproponowano na piśmie nowe warunki, która to ogólna przesłanka normatywna, również w części dotyczącej płacy powódki została we wskazanym porozumieniu zmieniającym wypełniona;

3) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 80 k.p. poprzez przyjęcie, iż skoro od 15 kwietnia 2014 r. powódka wykonywała u pozwanego jedynie pracę Przewodniczącej (...), a nie wykonywała pracy Zastępcy Przewodniczącego (...), należy się jej łączne wynagrodzenie, podczas gdy wynagrodzenie przysługuje jedynie za pracę wykonaną,

4) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, poprzez przyjęcie, iż „15 czerwca 2014 r. odwołano powódkę z funkcji (stanowiska) Zastępcy Przewodniczącego (...) i z tego powodu strona pozwana obniżyła od tej daty wynagrodzenie powódki o kwoty dochodzone w pozwie”, podczas gdy odwołanie to nastąpiło 15 kwietnia 2014 r., zgodnie z uchwałą Nr 7 pkt 11 lit. b Zarządu Głównego (...) z 15 kwietnia 2014 r. wyrażoną w Protokole Komisji Skrutacyjnej z 15 kwietnia 2014 r. i postanowieniem Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z 9 maja 2014 r.;

5) naruszenie prawa procesowego, tj. art. 227 k.p.c. poprzez uznanie, iż dowód z dokumentu, pisma z 13 czerwca 2014 r. Przewodniczącego (...) -potwierdzający nawiązanie z powódką stosunku pracy i warunki pracy oraz płacy, nie miał znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy;

6) naruszenie prawa procesowego, tj. art. 25 § 1 k.p.c. poprzez niesprawdzenie na posiedzeniu niejawnym wartości przedmiotu sporu oznaczonej przez powoda kwotą 6.523,00 zł. i niezarządzenie w tym celu dochodzenia, podczas gdy wykazana szczegółowo w pozwie łączna wartość przedmiotu sporu to kwota 5.029,24 zł.;

7) naruszenie prawa procesowego, tj. art. 477² § 1 zd. pierwsze k.p.c., poprzez nieokreślenie, przy wskazaniu kwoty 4.202,00 zł, w związku z nadaniem zaskarżonemu wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności, do jakiej części wynagrodzenia powódki kwota ta znajduje odniesienie;

8) naruszenie prawa procesowego, tj. art. 316 § 1 k.p.c. poprzez nierozstrzygnięcie w zaskarżonym wyroku co do całości roszczenia powódki, czyli do kwoty łącznej 6.523,00 zł.

W konsekwencji powyższego strona pozwana wniosła o uwzględnienie apelacji, zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości, zasądzenie kosztów postępowania sądowego apelacyjnego według norm przepisowych, w tym kosztów zastępstwa prawnego, alternatywnie o uchylenie wyroku w całości i skierowanie sprawy do Sądu Rejonowego dla Miasta Stołecznego Warszawy w Warszawie, VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, do ponownego rozpoznania.

6. odpowiedź na apelację

Powódka w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

7. ustalenia stanu faktycznego Sądu Okręgowego

Sąd Okręgowy ustalił dodatkowo następujący stan faktyczny.

M. K. 15 kwietnia 2014 r. została odwołana z funkcji Zastępcy Przewodniczącego (...). (protokół – k. 113)

20 maja 2014 r. pracodawca przedstawił powódce porozumienie zmieniające jej warunki pracy i płacy w związku z odwołaniem z funkcji zastępcy przewodniczącego związku. Pracodawca w porozumieniu dostosował M. K. warunki pracy i płacy do zajmowanego w dalszym ciągu stanowiska Przewodniczącego (...). (porozumienie – k. 38)

M. K. nie wyraziła zgody na podpisanie porozumienia dotyczącego zmiany warunków zatrudnienia. (pismo z 27 maja 2014 r. – k. 39)

Pracodawca 26 maja 2014 r. wystawił M. K. świadectwo pracy oraz 28 maja 2014 r. przedstawił jej nową umowę o pracę. (świadectwo pracy – k. 40-42, umowa o pracę – k. 43)

W odpowiedzi M. K. wskazała, że stosunek pracy między stronami nie został rozwiązany tylko trwa i w dalszym ciągu obowiązuje umowa o pracę z 1 stycznia 2013 r. oraz wezwała pracodawcę do wypłaty wynagrodzenia za maj 2014 roku. (pismo z 4 czerwca 2014 r. – k. 44)

Pracodawca kolejnym pismem potwierdził obowiązujące między stronami warunki zatrudnienia wskazując, że M. K. zajmuje stanowisko przewodniczącego zarządu okręgowego, jej wynagrodzenie wynosi 3.035,00 zł zgodnie z III stawką zaszeregowania, 20% dodatku za wysługę lat oraz dodatek funkcyjny w wysokości 560,00 zł. (pismo – k. 45)

U pracodawcy w okresie zatrudnienia M. K. obowiązywał zakładowy regulamin wynagradzania przewidujący stawki zaszeregowania wynagrodzenia zasadniczego oraz wysokość dodatku funkcyjnego na poszczególnych stanowiskach w związku zawodowym. Dla stanowiska przewodniczącego związku okręgowego przewidywał on III kategorię zaszeregowania (kwota 2550,00 zł – 3050,00 zł) oraz 6 stawkę dodatku funkcyjnego. Dla stanowiska zastępcy przewodniczącego związku regulamin przewidywał VII kategorię zaszeregowania (kwota 3310,00 zł – 4000,00 zł) oraz 9 stawkę dodatku funkcyjnego. (regulamin wynagradzania k. 14-32)

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie powołanych dowodów z dokumentów, które uznał za wiarygodne. Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania z urzędu ich prawdziwości i autentyczności, jak również strony nie podważały ich wiarygodności. W konsekwencji nie zaistniały przesłanki do pominięcia wskazanych powyżej środków dowodowych przy ustalaniu stanu faktycznego.

8. ocena prawna Sądu Okręgowego

Apelacja pozwanego okazała się uzasadniona i doprowadziła do zmiany zaskarżonego wyroku.

Zgodnie z art. 80 k. p., wynagrodzenie przysługuje za pracę wykonaną zaś, za czas niewykonywania pracy pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia tylko wówczas, gdy przepisy prawa pracy tak stanowią. Samo pozostawanie w stosunku pracy nie jest zatem podstawą do uzyskiwania wynagrodzenia. Jeżeli pracownik nie wykonuje umówionej pracy, to do nabycia przez niego prawa do wynagrodzenia niezbędne jest istnienie przepisu szczególnego lub postanowienia umowy, które przyznają mu to prawo. Wynagrodzenie za czas niewykonywania pracy ma bowiem charakter wypłaty gwarancyjnej, która zawsze musi mieć konkretną podstawę prawną.

Szczególnym uregulowaniem należnego wynagrodzenia jest dyspozycja art. 81 § 1 k.p., która stanowi, że pracownikowi za czas niewykonywania pracy, jeżeli był gotów do jej wykonywania, a doznał przeszkód z przyczyn dotyczących pracodawcy, przysługuje wynagrodzenie wynikające z osobistego zaszeregowania.

Zgodnie z ugruntowanym poglądem orzecznictwa, z art. 81 § 1 k.p. wynikają dwie przesłanki nabycia prawa do grodzienia za czas jej niewykonywania: gotowość pracownika do wykonywania pracy i doznanie przeszkód w jej wykonywaniu z przyczyn leżących po stronie pracodawcy. Zaś, cechami charakterystycznymi gotowości pracownika do wykonywania pracy są zamiar wykonywania pracy, faktyczna zdolność do świadczenia pracy, uzewnętrznienie gotowości wykonywania pracy oraz pozostawanie w dyspozycji pracodawcy. Przy czym, zgłoszenie gotowości do pracy musi nastąpić w okresie, w którym pracownik nie wykonuje pracy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy i za który domaga się tego świadczenia. Jeśli bowiem wcześniej pracownik nie uzewnętrzniał wobec pracodawcy woli jej świadczenia, to deklarowanie gotowości do pracy nie może potwierdzać stanu gotowości do pracy za okresy przypadające przed zgłoszoną deklaracją (tak wyrok i uzasadnienie Sądu Najwyższego z 23 października 2006 r. I PK 110/06 i z 2 września 2003 r. I PK 345/02, postanowienie Sądu Najwyższego z 7 lipca 2004 r., i PK 65/04, wyrok Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2009 r., I PK 115/09, Legalis).

W niniejszym przypadku, co nie budzi wątpliwości, powódka 15 kwietnia 2014 r. (Sąd Rejonowy błędnie ustalił datą odwołania powódki na 15 czerwca 2014 r.) została odwołana ze stanowiska zastępcy przewodniczącego związku zawodowego. Powódka, jak sama przyznała w trakcie jej przesłuchania, miała świadomość, że w tej dacie odwołano ją ze stanowiska. Tym samym po 15 kwietnia 2014 r. wykonywała jedynie obowiązki przewodniczącego zarządu okręgowego, natomiast nie pełniła funkcji zastępcy przewodniczącego związku.

W ocenie Sądu odwoławczego dokonując wszechstronnej oceny materiału dowodowego należy mieć na uwadze, że pełniona przez powódkę funkcja zastępcy przewodniczącego związku zawodowego nie ma charakteru umownego, ale jest funkcją zajmowaną na podstawie wyborów dokonywanych przez członków związku. Jednocześnie związki na

okres pełnienia funkcji zawiera umowę o pracę dostosowując wynagrodzenie do pełnionej funkcji, co nie zmienia charakteru obowiązków pracowniczych, które w tym szczególnym przypadku w istocie nie wynikają z umowy o pracę ze związkiem, ale mają umocowanie w wyborze dokonany przez członków związku zawodowego.

W kontekście powyższego powódka w toku procesu nie wskazywała, aby po 15 kwietnia 2014 r. w dalszym ciągu wykonywała czynności związane z funkcją zastępcy przewodniczącego (...). Powódka nie wzywała bynajmniej pracodawcy do dopuszczenia jej do umówionej pracy, czy też nie zgłaszała gotowości do jej wykonywania, bo z istoty funkcji związkowej nie mogła zasadnie twierdzić, że pozostaje zastępcą przewodniczącego związku. Potwierdza to zresztą wymieniana między stronami korespondencja po 15 kwietnia 2014 r., kiedy to powódka nie kwestionowała odwołania, ani też nie domagała się dopuszczenia jej do pracy, a jedynie skupiła się na warunkach płacowych. Zgodnie zaś z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego bierne oczekiwanie pracownika na wezwanie pracodawcy do świadczenia pracy nie uzasadnia prawa do wynagrodzenia przewidzianego w art. 81 k.p. (tak m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 23 października 2006, I PK 110/06, M. P. Pr. 2007/1/43). Pracownik musi powiadomić pracodawcę o zamiarze kontynuacji stosunku pracy. Gotowość do pracy może zgłosić pisemnie, ustnie lub telefonicznie (wyrok Sądu Najwyższego z 12 października 2007 r., I PK 117/07, M. P. Pr. 2008/3/114).

Dodatkowo Sąd odwoławczy uznał za naruszenie zasad współzycia społecznego zachowanie powódki polegające na odmowie podpisania aneksu do umowy o pracę z 20 maja 2014 r. regulującego warunki pracy i płacy adekwatnie do zajmowanego stanowiska w strukturach związku zawodowego i wynagrodzenia zgodnego z postanowieniami regulaminu wynagradzania.

W ocenie Sądu zachowanie powódki w tym zakresie nie zasługuje na aprobatę. Kwestię tą reguluje art. 8 k.p., który określa granice wykonywania praw podmiotowych. Zgodnie bowiem z tym przepisem, nie można czynić ze swego prawa użytku, który byłby sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub zasadami współzycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Konstrukcja nadużycia prawa (art. 8 k.p.) umożliwia uniknięcie sytuacji, w których stosowanie prawa (także bezwzględnie obowiązujących norm prawnych) doprowadziłoby do skutków niemożliwych do zaakceptowania z uwagi na cel regulacji lub normy moralne (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 2010 r., II PK 11/10, LEX nr 678011). Nie może być ona wymierzona przeciwko treści prawa postrzeganego jako niesprawiedliwe, lecz musi być następstwem sposobu wykonania prawa podmiotowego przez stronę, godzącego w fundamentalne wartości, których urzeczywistnieniu ma służyć prawo (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2013 r., II CSK 286/12, LEX nr 1293949). W konsekwencji działanie lub zaniechanie stron stosunku pracy, mimo że jest zgodne z przysługującymi im uprawnieniami, stanowi nadużycie prawa, jeżeli jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego.

W rozpoznawanej sprawie powódka nie wykazała zaistnienia żadnych nadzwyczajnych okoliczności, które uniemożliwiłyby jej podpisanie porozumienia (aneksu) z 20 maja 2014 r. mając jednocześnie świadomość, że została odwołana z funkcji zastępcy przewodniczącego związku, a warunki wynagradzania zawarte w porozumieniu z 9 maja 2013 r. były związane z wyborem na to stanowisko. Zmienione zasady wynagradzania określone w porozumieniu z 20 maja 2014 r. pozostawały natomiast adekwatne dla stanowiska przewodniczącego związku okręgowego zajmowanego w dalszym ciągu przez powódkę oraz były tożsame z wynagrodzeniem otrzymywanym przed powołaniem na zastępcę przewodniczącego związku. Zdaniem Sądu mając na uwadze pełnione przez powódkę funkcje w strukturach związku zawodowego wymagana była od niej nie tylko znajomość wewnętrznych regulaminów i ich stosowanie we własnych postanowieniach umownych, ale także lojalność pracownicza związana z dostawianiem warunków płacy do zajmowanego stanowiska służbowego i faktycznie wykonywanych obowiązków. Powódka odmawiając podpisania aneksu z 20 maja 2014 r. postąpiła więc nielojalnie w stosunku do pracodawcy i zdaniem Sądu takie zachowanie nie może podlegać ochronie prawnej.

Mając na uwadze powyższe rozważania i zaprezentowane stanowisko judykatury, Sąd Okręgowy stwierdził, że treść art. 80 k.p. i art. 81 § 1 k.p. nie daje podstaw do podzielenia poglądu powódki, że pozwany miał obowiązek wypłacenia jej wynagrodzenia za pracę, której w rzeczywistości nie świadczyła. W konsekwencji powództwo podlegało oddaleniu.

Powódka nie świadczyła bowiem po 15 kwietnia 2014 r. na rzecz pozwanego pracy jako zastępca przewodniczącego (...) i nie wskazywała, aby była gotowa do jej świadczenia.

Sąd odwoławczy uznał przy tym, że powódka w spornym okresie była wynagradzana adekwatnie do zajmowanego stanowiska przewodniczącego związku okręgowego, a określenie wynagrodzenia według III kategorii zaszeregowania (kwota 2550,00 zł – 3050,00 zł) oraz 6 stawki dodatku funkcyjnego było zgodne z postanowieniami regulaminu wynagradzania. Tym samym słuszne pozostawało stanowisko pozwanego, który po odwołaniu powódki ze stanowiska zastępcy przewodniczącego związku wypłacał jej umówione wynagrodzenie, jakie wynikało z zajmowanego przez nią stanowiska przewodniczącego związku okręgowego (...).

W związku ze zmianą wyroku Sądu Rejonowego i oddaleniem powództwa, Sąd Okręgowy dokonał również odpowiedniej zmiany w zakresie kosztów postępowania pierwszoinstancyjnego. Sąd Okręgowy o kosztach procesu w postępowaniu pierwszoinstancyjnym orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik procesu (art. 98 k.p.c.). Powódka okazała się stroną przegrywającą proces. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego została określona na kwotę 900,00 zł zgodnie z § 11 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r. poz. 490).

Sąd Okręgowy o kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik procesu (art. 98 k.p.c.) oraz zasadą rozstrzygania o kosztach w orzeczeniu kończącym sprawę w danej instancji (art. 108 § 1 k.p.c.). Powódka okazała się stroną przegrywającą postępowanie apelacyjne. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego w postępowaniu przed Sądem II instancji została określona na kwotę 675,00 zł stosownie do § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 ze zm.).

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo.

Grzegorz Kochan
Monika Sawa
Sylwia Kulma